

man for disse Penge f. Ex. kunde faae en Lærerinde til at undervise Smaa børn og Piger i Skaarup Commune i Haandarbejde, saa vilde dette være Communen til langt større Nytte, ligesom jeg ogsaa troer, at man ved Skaarup maa kunne hjælpe sig paa samme Maade, som ved andre Seminarier, nemlig ved at benytte Byens Skole til Dvølesskole. Jeg skal bede om Undskyldning, fordi jeg har opholdt mig saalænge ved dette Spørgsmaal; men jeg har kun ønsket at fremsætte disse Indvendinger, fordi det er forekommet mig, at det paagældende Bilag fra Ministeriet, der er aftrykt i Betænkningen, har gjort et for stærkt Indtryk paa mine ærede Collega i Finantsudvalget. Dersom det maatte være mig tilladt — men den ærede Formand vil vel sagtens gjøre Indsigelse derimod — vilde jeg gjerne i een eneste Sætning spørge den ærede Cultusminister, om man snart vil kunne see Udnævnelsen af Skolelærereksaminationscommissionen; det forekommer mig, at den lader vente temmelig længe paa sig, da man dog maa antage, at de Mænd, der skulle varetage et saa vigtigt Hverv, maatte gaae dertil med nogen Forberedelse.

Mradsen: Jeg har sluttet mig til det Fleertal, der ikke har kunnet tiltræde den høitagtede Undervisningsministers Forslag under Nr. 28, som den ærede Ordfører derimod har tiltraadt, men med Hensyn til Begrundelsen heraf skal jeg henholde mig til, hvad der af den ærede sidste Taler allerede er udtalt om denne Sag. Derimod vil jeg, da jeg ogsaa hører til det Fleertal, som ikke har kunnet tiltræde den høitagtede Undervisningsministers Forslag under Nr. 42, tillade mig at fremsætte mine Grunde derfor. Det hedder i dette Forslag, at de 3000 Rbd. begjæres „til at undersøge Almueffkolevæsenet og fremkomme med Forslag til Forandringer heri.“ Til den første Deel af dette Forslag har det ikke været mig muligt at see nogen begrundet Trang; thi efter dette Things Sammenfætning forekommer det mig, at dets overveiende Fleertal maa have et paa Erfaring grunder Kjendskab til, hvorledes det staaer sig med Almueffkolevæsenet over hele Landet, saaledes at det ikke er nødvendigt at foretage en Undersøgelse af dets Tilstand

ved en Commission. Hvad derimod den anden Deel af Forslaget angaaer, nemlig om Nedsættelsen af en Commission til at fremkomme med Forslag til Forandring i Almueffkolevæsenet, vilde jeg for det første hellere, at det skulde have lydt paa en fuldstændig Omordning af Almueffkolevæsenet; men affæet deraf troer jeg, at denne Sag ikke er saa vidtløftig eller saa vanskelig, at man dertil behøver at nedsætte en Commission. Naar den høitagtede Cultusminister ikke føler sig opfordret til at fremkomme med et Forslag i den Henseende, troer jeg, at et saadant meget godt kan udarbejdes af Thingsets Medlemmer og fremkomme som privat Lovforslag, og hvis Fleertallet her deler denne min Mening, troer jeg, at vi meget godt kunne spare de 3,000 Rbd. til en Commissions Nedsættelse. Det Vigtigste for mig i Henseende til en Omordning af Almueffkolevæsenet er netop, at Skolelærerne maa blive stillede som reent communale Embeds- eller Bestillingsmænd, saaledes at deres Stilling ikke skal være saa blandet, som den for Tiden er, idet de nu paa eengang tjene baade Staten og Communen. Det er nu Staten eller rettere den lovgivende Magt, som bestemmer, paa hvilken Maade Skolelærerne skulle uddannes, paa hvilken Maade de skulle lønnes, paa hvilken Maade de, om jeg saa maa sige, skulle caserneres, eller hvorledes deres Bolig i Get og Alt skal være indrettet, og hvorledes de skulle pensioneres; alt dette bestemmer den lovgivende Magt; men dernæst er den saa flink at sige til Communen: Alt, hvad dette koster, med Undtagelse af Skolelærernes første Uddannelse, skal Communen betale. Jeg kan ikke see rettere, end at man, naar Skolelærerne baade skulle lønnes og pensioneres af Communerne, ogsaa maa give disse en større Indflydelse deels paa deres Ansættelse og deels paa de Forhold, hvorunder de skulle leve, medens de ere ansatte; jeg troer nu hovedsageligt, at man kunde komme hen til, at man slet ikke behøvede fast ansatte Skolelærere. Dersom man ikke kan komme til en Forandring som den nys nævnte i Henseende til Skolelærerne, troer jeg, at man kan gjøre nok saa mange og nok saa forskjellige Forsøg paa at give